

Hyvä kunnanhallituksen puheenjohtaja,

Lähetän ohessa lapsiasiavaltuutetun vuosikirjan 2008. Vuosikirjan teemana on lapsen oikeus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi. Aiheesta on vuosikirjan toisessa osassa, sivulta 63 alkaen, konkreettisia ehdotuksia ja useita asiantuntija-artikkeleita. Vuosikirjan alkuosa kertoo lapsiasiavaltuutetun työstä.

Artikkelit käsittelevät esimerkiksi lasten ja nuorten osallistumista kotikunnassaan, koulussa, lastensuojelussa ja yhdyskuntasuunnittelussa. Esillä on myös lapsen äänen kuuluminen vanhempien erotilanteissa. Saamelaislasten ja maahanmuuttajalasten oikeuksista on omat katsauksensa.

Suomalainen lainsäädäntö kannustaa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti lasten osallistumiseen, vaikuttamiseen ja kuulluksi tulemiseen. Lait eivät kuitenkaan riittävästi toteudu käytännössä. Muutoksia tarvitaan aikuisten asenteissa ja toimintatavoissa. Lasten mielipiteiden parempi huomioiminen edellyttää aikuisilta aikaa, halua sekä taitoa kuulla eri-ikäisiä lapsia ja nuoria.

Lasten osallistuminen ja kuulluksi tuleminen on lasten ja aikuisten vuorovaikutusta erilaisten palveluiden arjessa. Lisäksi kouluissa ja kuntatasolla tarvitaan lasten ja nuorten mielipiteitä kokoamaan oppilaskuntia, lasten parlamentteja sekä nuorisovaltuustoja. Ne mahdollistavat lasten ja nuorten sekä päättäjien välisen vuoropuhelun. Kunnan asioista tulee myös tiedottaa lapsille ja nuorille ymmärrettävällä tavalla.

Ensi lokakuussa pidetään kunnallisvaalit. Vaikka alaikäisillä lapsilla ja nuorilla ei ole äänioikeutta, on heillä silti kuntalaisina oikeus vaikuttaa omiin asioihinsa. Lapsilla on paljon kokemuksia esimerkiksi koulun, kirjaston, liikunta- ja vapaa-ajanpalveluiden sekä joukkoliikenteen palveluiden toimivuudesta.

Vuosikirjan ohella lähetän lapsiasiavaltuutetun ja järjestöjen yhteisen kuntavaaleihin liittyvän vetoamuksen. Haastamme syksyn kuntavaalien ehdokkaita ilmoittautumaan ”Lasten ja nuorten valtuutetuiksi” www.alli.fi -nettisivulla.

Toivon, että voit osaltasi kunnanhallituksen puheenjohtajana selvittää ja varmistaa kuntasi lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen järjestelmien ajantasaisuuden.

Huomioithan, että lasten ja nuorten mielipiteitä on tarpeen kartoittaa uuden lastensuojelulain 12 §:n mukaisen, valtuustossa hyväksyttävän ja talousarvioon sidotun lasten hyvinvoinnin suunnitelman laatimisessa.

Yhteistyöterveisin
Jyväskylässä 10.9.2008

Maria Kaisa Aula
lapsiasiavaltuutettu

Lapsiasiavaltuutettu on sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva itsenäinen eduskunnan päätöksellä vuonna 2005 perustettu viranomainen. Tehtävänä on edistää lapsen etua ja oikeuksia yleisellä yhteiskunnallisella tasolla.